

JATKUVUUTTA TARVITAAN

Tieteiden ja teknologian historian opetuksen ja tutkimuksen yhteistyökanava Torus-verkosto aloitti toimintansa marraskuussa 2000. Toiminnallaan Torus on muodostanut hyvän kanavan opiskella tieteen ja tekniikan historiaa, ja useammassa yliopistossa se on ollut myös ainoa väylä keskittyä noihin aloihin laajemmin. Toruksen piirissä on ollut myös useampia tutkijatapaamisia, joista viimeisin järjestettiin viime vuoden lopulla otsikolla *Sukupuoli, tiede, teknologia* (raportti seminaarin tapahtumista löytyy tästä lehdestä).

Torus-verkoston rahoituspohja muuttui kuluvan vuoden alussa. Opetusministeriöltä saadun virtuaaliyliopistorahoituksen päätyttyä vastuu Toruksen taloudesta siirtyi verkoston jäsenorganisaatioille eli toimintaan osallistuneille kahdeksalle korkeakoululle. Tähän mennessä kuitenkin vain puolet niistä on sitoutunut jatkamaan toimintaa. Rahoitusperustan muutos onkin näkynyt välittömästi Toruksen kurssitarjonnassa: kun syksyllä opetusta järjestettiin vielä seitsemän kurssin verran, kuluvana keväänä niitä on ainoastaan kaksi. Tilanne on tällä hetkellä melko lohduton. Syksyllä kurssitarjonnan on tarkoitus olla jälleen laajempi, mutta ensi vuoden osalta tilanne on epäselvä – pahimmillaan näköpiirissä on Toruksen toiminnan alasajo. Mikäli Torus-verkoston hyvään vauhtiin päässyt työ loppuu kuluvaan vuoteen, niin kauanko kestää ennen kuin tieteen ja tekniikan historian opetus saadaan jälleen järjestettyä Suomessa tässä laajuudessa?

Myös Tekniikan museossa on kuluvan kevään aikana tapahtunut liikehdintää. Vuoden 2006 alussa museon johtajana aloittanut Kaisa Vähähyyppä on eroamassa tehtävästään, ja seuraajan haku on parhaillaan käynnissä. Tekniikan Waiheiden viime kevään haastattelussa Vähähyyppä toi esiin

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	3
Vuorovaikutusta teknologian ja muodin välillä: Suomen kampaamoalan modernisoituminen 1920-luvulla Elise Laiho-Suominen	5
Epävarmuutta kohtaamassa: Insinöörien ja maallikoiden näkemyksiä sähkökatkoista Antti Silvast	13
Yhdistelmäjouso Euraasian sota-historiassa — Osa 2: Suoritussyky ja merkitys sodankäynnissä Juho Wilskman	22
Seminaarit ja matkat	
Seminaari yhdisti sukupuolen, tieteen ja teknologian tutkijat (Anu Alsta)	36
Museot	
Museo Elder de la Ciencia y la Tecnología: Kanarian saarten tiede- ja teknologiamuseo (Jaakko Suominen)	38
Arvostelut	
Ruotsalaisten raudanvalmistajien seikkailuja Intiassa (Hannes Toivanen)	40
Tanskalaista insinöörihistoriaa (Panu Nykänen)	42
Tutkijat kotiutuvat (Jaakko Suominen)	43
TSH ry - Kokouskutsu	46
Uutiset	47
Abstracts	50

asioita, joissa Tekniikan museolla olisi tervehdytettävää: talous on saatava parempaan kuntoon, museon näkyvyyttä on lisättävä, perusnäyttelyjä täytyy uusida. Nuo tavoitteet ovat varmasti edelleen ajankohtaisia, ja seuraavalta museon johtajalta toivoisikin pitkäjännitteisyyttä niiden toteuttamisessa.

Elise Laiho-Suominen avaa Tekniikan Waiheita -lehden vuoden 2007. Hän tutkii artikkelissaan kampaamoprofession ammattilistumista ja koneellistumista Suomessa 1920-luvulla. Tuolloin kampaamopalveluille syntyi entistä enemmän kysyntää yleisen elintason nousun myötä sekä hiusmuodin muutosten mukana. Antti Silvast tarkastelee tilannetta, jossa sähköntoimituksen järjestelmä pettää: kuinka sähköalan ammattilaiset ja tavalliset sähkön käyttäjät kokevat sähkökatkot? Aihe on mitä ajankohtaisin, sillä tuoreessa muistissa on vielä syksyn 2006 tapahtumat, jolloin ongelmat sähkön jakelussa aiheuttivat laajojen alueiden pimentymisen Manner-Euroopassa. Lehden kolmannessa tutkimusartikkelissa Juho Wilskman jatkaa edellisessä numerossa aloitettua yhdistelmäjousen käsittelyä. Artikkelin toisessa osassa huomio kiinnitetään jousen suorituskykyyn, sen leviämiseen sekä käyttöön sodassa. Museoesittelystä löytyy tällä kertaa vaihtoehto Kanarian matkallaan aurinkoon kyllästyville: Jaakko Suominen arvioi Las Palmasin Museo Elder de la Ciencia y la Tecnología.

Sampsu Kaataja

Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura THS ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 31 e/vuosi. Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Kimmo Antila, kimmo.antila@uta.fi, tai seuran www-sivujen kautta (www.ths.fi) tai seuran postiosoitteeseen (ks. sivu 2). Tekniikan Historian Seuran jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja irtokappaleita, mikäli niitä on jäljellä. Toimitus- ja ilmoitusmateriaali sähköpostitse osoitteen tw.taitto@ths.fi. Normaali-postissa lähtettävän aineiston kohdalla ota yhteys toimitukseen (ks. toimituksen yhteystiedot s. 2). Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta. Aineiston jättö: artikkeleiden osalta ota yhteys päätoimittajaan, muu aineisto numeroon numeroon 2/2007 27. huhtikuuta ja numeroon 3/2007 15. elokuuta. Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia. Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen päätoimittajan kanssa. Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja. Artikkelit tarkastetaan vertaisarviointimenetelmällä. Kuvamateriaalin luovuttaja vastaa kuvien julkaisu-oikeudesta. Yksityiskohtaiset kirjoitus- ja toimitusohjeet löytyvät Tekniikan Historian Seuran kotisivuilta <http://www.ths.fi/kirjoitteet.htm>.